

J O G E S E T

XI. ORSZÁGOS

NEMZETKÖZI JOGI JOGESETMEGOLDÓ VERSENY

(2020/2021. TANÉV)

1. FORDULÓ

(1) Ribela és Akvila két, közel 800 km hosszan határos szomszédos állam. Lakosságszám, terület és katonai potenciál terén Akvila jelentős előnyben van Ribelával szemben, utóbbi ország viszont demokratikus berendezkedésű, gazdaságilag és technológiailag fejlettebb jogállam. A két állam közti viszony az utóbbi évtizedekben békésnek volt mondható, leginkább az egymás közti gazdasági kapcsolatok élénkítésére törekedtek. Mindkét állam az ENSZ tagja, az ENSZ szakosított intézmények mindegyikében részt vesznek, azonban egyéb nemzetközi szervezetekben nem, továbbá regionális megállapodásokhoz sem csatlakoztak.

(2) A nagyobb részben Akvila területén élő jotun kisebbség tagjai mintegy 3 millió főt számlálnak, és főként az ország nyugati, kevésbé fejlett, sivatagosabb területeit lakják. Ribelában a jotun kisebbség csupán félmillió tagja él, az akvilai határhoz közeli, sztyeppés területen. A jotun kisebbséghez tartozók etnikailag és vallási szempontból is különálló csoportot alkotnak, eltérnek mind az akvilai, mind a ribelai többség etnikumától és vallásától. A jotun kisebbség a lifát vallást követi, amelynek szertartásai során a hívők nyílt tereken tábortüzeket raknak, táncolnak, kültéri meditációban és kántálásban fejezik ki a lifát valláshoz való tartozásukat. Ribelában a jotun kisebbség viszonylag zökkenőmentesen integrálódott a többségi társadalomba, az állam keleti területein helyi, kulturális-képviselési autonómiával rendelkeznek. Akvilában ezzel szemben a mindenkori kormányzat sokáig azt is tagadta, hogy a jotunok önálló etnikum lennének.

(3) A 2020 első felében Akvilában hatalomra került vezetés a korábbinál erélyesebb nacionalista retorikát alkalmazva a központosítás és nemzeti egység eszméit tűzte zászlajára. Ennek megvalósítása érdekében a jotun kisebbségnek kötelezően az akvilai többség által használt államnyelvet kellett használnia minden közintézményben. Megtiltották a lifát vallás nyilvános gyakorlását arra hivatkozva, hogy a közterek kisajátítása közrendbe ütköző magatartásnak tekinthető, a kántálással és hangos táncos eseményekkel pedig zavarják más vallások követőit. Az akvilai kormányzat intézkedéseit a jotun kisebbség részéről protesthullám kísérte, amely kiegészült a szomszédos államok – így Ribela – diplomáciai csatornákon keresztül történő tiltakozásával.

(4) Ezt követően 2020 nyarán az akvilai kormány úgy döntött, áttelepíti a jotun kisebbségből kiragadott elégedetlen elemeket az ország belső részére. Ezzel egyidőben az akvilai többségi lakosság módszeres áttelepítése is zajlik a korábban csak jotunok lakta területekre. Abból a célból, hogy – ahogy fogalmaztak – „megértessék az akvilai kultúra értékeit és előnyeit”, Akvila helyi

tisztviselői számos jotunt újonnan létrehozott „rekreációs táborokba utalnak”. Az ellenállókat sok esetben rendőri erő alkalmazásával szállították a táborokba. A 2020 nyara óta nyilvánosságra kerülő felvételek tanúsága szerint a táborokban ideológiai átnevelés zajlik, amelynek során az akvilai hatóságok a hatalmon lévő párt tanait sulykolják, miközben mantraszerűen ismételtetik a táborban lévőkkel, hogy elsődlegesen akvilai állampolgárok, minden más csoporthoz való tartozás csak másodlagos lehet. Egy YouTube-ra kikerült felvétel azt mutatta, hogy egy esetben a biztonsági őrök lifát vallási szimbólumok meggyalázására is kényszerítették a táborban lévő személyeket. A legnotóriusabb ellenállókat pedig – egy néhány héttel korábban elfogadott kormányrendelet rendelkezéseivel összhangban – megfosztották állampolgárságuktól, s csoportokban toloncoltak át őket az éj leple alatt a szárazföldi határ lakatlan részein Ribela területére.

(5) A felvételek napvilágra kerülését követően számos állam tiltakozott az akvilai kormányzat tevékenysége miatt. Ribela a területére irányuló deportálások ellen is élesen kikelt, minden szempontból jogellenesnek nyilvánítva ezt az akciót. Az ügy az ENSZ Biztonsági Tanácsa elé is került, azonban az Akvilával szimpatizáló egyik állandó tag vétója miatt intézkedésre, vagy akár elítélő határozat elfogadására nem került sor. Az ENSZ tétlenségét látva Ribela úgy döntött, nemzetközi bírói fórum elé viszi az ügyet, és a népirtás elleni egyezmény, valamint a nemzetközi jog egyéb, a nemzetközi közösség egészét kötelező szabályainak megsértésével vádolta Akvilát.

(6) Mindkét állam tett alávetési nyilatkozatot a Nemzetközi Bíróság Alapszabályai szerint és elfogadta az Állandó Választottbíróság (ÁVB) Statútumát is, valamint mindketten részesei a népirtás büntetének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló 1948. évi egyezménynek. Utóbbi egyezményhez Akvila a megerősítéskor fenntartást fűzött: eszerint nem fogadja el, hogy a szerződésből eredő kötelezettségekkel kapcsolatos jogvitát bármely fél kérelmére a Nemzetközi Bíróság elé lehessen bocsátani. Ribela akkor rögtön kifogással élt Akvila fenntartása kapcsán, amelyet azonban nem küldött meg az ENSZ Titkársága számára, így annak tartalma nem érhető el a nyilvánosság számára. Megjegyzendő továbbá, hogy a felek 1975-ben kötöttek egy „Barátsági és együttműködési megállapodás” elnevezésű szerződést, amelyben kijelentik, hogy a köztük esetlegesen felmerülő jogvitákban az ÁVB joghatóságát fogadják el.

(7) A fentiekre tekintettel Ribela végül az Állandó Választottbírósághoz fordult 2020. október 2-án. Álláspontja szerint Akvila megsértette az 1948. évi genocídium egyezményt azzal, hogy kulturális népirtást valósított meg a jotun kisebbség tagjaival szemben, felszámolni kívánva identitásukat, indokolatlanul korlátozva vallásszabadsághoz való jogukat. Ribela szerint Akvila célja a jotun kisebbség teljes asszimilálása, amely ellentétes a nemzetközi jog alapvető normáival. Ribela az ÁVB joghatóságát a felek közti 1975-ben született megállapodásra alapozta.

(8) Az ÁVB Ribela megkeresését követően honlapján közzétett nyilatkozatban ismertette a nyilvánossággal, hogy mindössze néhány nappal korábban, 2020. szeptember 30-án kapott jegyzéket Akvila kormánya részéről, amely egy fenntartást tartalmazott az 1975-ös Barátsági és együttműködési megállapodáshoz, amelynek szövege szerint Akvila nem ismeri el az ÁVB joghatóságát olyan esetekben, ahol a Bíróság által vizsgált ügy egy olyan másik nemzetközi szerződéshez kapcsolódik, amelyhez egy nemzetközi bírói fórum joghatóságát érintő fenntartást fűztek. Ribela kormánya még aznap reagált Akvila lépésére, és a nemzetközi jog „megcsúfolásának”, „megvetendő és hamvába holt próbálkozásnak” nevezték az akvilai kormányzat utólagos fenntartásról szóló nyilatkozatát.

(9) Néhány nappal később független megfigyelők arra lettek figyelmesek, hogy az akvilai táborokban egyre gyakrabban jelentkezik áramszünet, és a biztonsági rendszerek meghibásodása miatt egyre gyakoribbak a táborokból való szökések is. Az akvilai kormányzat nyilatkozatában kibertámadásnak minősítette a történeteket, amiért egyértelműen Ribelát tette felelőssé. Ribela

tagadta a vádakat, de a kormányzóvivő megjegyezte, hogy ha igazak is lennének az állítások, akkor sem jogellenes az egyes kiberműveletek alkalmazása, hiszen azok ellenintézkedésnek tekinthetőek a népirtás elleni egyezmény Akvila általi megszegése miatt.

Kérdések:

- 1.) Mennyiben tekinthető jogszerűnek a vallásszabadsághoz és a szabad vallásgyakorláshoz való jog korlátozása a nemzetközi jog általános szabályai szerint?
- 2.) Mennyiben támasztható alá jogi érvekkel Ribela álláspontja, miszerint Akvila részéről kulturális népirtás elkövetése valósult meg?
- 3.) Hogyan értékelné jogilag Akvila azon intézkedését, amellyel a jotun kisebbséghez tartozó egyes személyeket megfosztotta állampolgárságuktól, majd kiutasította őket területéről?
- 4.) Megállapítható-e az Állandó Választottbíróság joghatósága? Válaszát indokolja! Vegye figyelembe, hogy érvényesnek tekinthető-e az Akvila által az Állandó Választottbíróság Statútumához fűzött fenntartás!
- 5.) Mennyiben minősíthető ellenintézkedésnek a Ribela részéről végrehajtott kibertámadás, ha és amennyiben megállapítható, hogy Ribelának tudhatók be e cselekmények?

Az 1. (írásbeli) forduló jogeset-megoldásainak elküldési határideje:

2020. december 13, 23:59

A megoldásokat a nemzetkozijog.verseny@gmail.com e-mail címre küldjék.

Bővebb felvilágosítás:

nemzetkozijog.verseny@gmail.com

<http://www.nemzetkozijog.hu/verseny>

<https://www.facebook.com/njverseny/>